

EMPERYALİST ÜLKELERDE SOSYAL REFAH DEVLETİ ÇÖKTÜ MÜ?

Aydınlık Dergisi, 11 Şubat 2007

Yıldırım Koç

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Eğitim Enternasyonali (EI) ve Kamu Hizmetleri Enternasyonali (PSI) 2006 yılının sonlarında Ellen Rosskam'ın editörlüğünde kamu hizmetlerinin liberalleştirilmesi konusunda bir kitap yayımladı¹. Bu kitapta yer alan bir makalede yaşlılık aylığı (emeklilik) alanında dünyanın çeşitli bölgelerinde meydana gelen gelişmeler ele alınmaktadır². Makaleye göre, özellikle Dünya Bankası'nın koyduğu koşullara bağlı olarak, Latin Amerika'da ve Avrupa'nın eski sosyalist ülkelerinde emeklilik sistemleri büyük ölçüde liberalleştirilmiş ve özelleştirilmiştir. Buna karşılık, Batı Avrupa ülkelerinde "bazı Latin Amerika veya Doğu Avrupa ülkelerinde olanların tersine, radikal bir liberalleşme olmamıştır." (s.379) Bu ülkelerde sosyal güvenlik alanında kamu sektörünün ağırlığı korunmaktadır. Diğer bir deyişle, emperyalist ülkelerde sosyal güvenlik sistemleri çökmemiştir.

Avrupa Birliği'nin hükümeti konumundaki Avrupa Komisyonu'nun 2006 yılı sonunda yayımladığı bir rapora göre de, Avrupa Birliği'nin 15 ülkesinde ve ABD'de 1994-2006 döneminde işçilere yapılan gerçek ücret ödemeleri sürekli olarak artmıştır³. Diğer bir deyişle, emperyalist ülkelerde gerçek işçi ücretleri düşmemekte, sürekli olarak artmaktadır. Aynı kaynağa göre, Avrupa Birliği'nin 15 ülkesinde işsizlik oranı da düşmektedir. 1994 yılında yüzde 10, 5 olan bu oran, 2005 yılında yüzde 7,9'dur (s.259).

Avrupa'nın, ABD'nin ve Japonya'nın işçisinin derdi, sosyal refah devletinin çökmesi değil, biraz zayıflamasıdır. Emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının ana amacı kapitalizme karşı ve hatta kapitalizm içinde yeni mevziler kazanmak değil, eski kazanımlarını korumaktır. Emperyalist ülke işçi sınıflarının bugün en önemli kaygısı, iş olanaklarının Çin Halk Cumhuriyeti'ne ve bazı azgelişmiş ülkelere kaydırılmasıdır. Ulusötesi şirketler, daha düşük işçilik maliyetleri ve daha avantajlı vergi düzenlemeleri peşinde üretim birimlerini bu ülkelere kaydırınca, emperyalist ülkelerde istihdam azalmakta, işçilerin ve işverenlerin ödediği sosyal güvenlik primleri düşmekte, ulusötesi şirketlerin emperyalist devletlere ödediği vergiler artık verilmemektedir. Bu koşullarda, emperyalist ülkelerin işçi sınıfları, enternasyonalizm konusunda değil, "sosyal damping", "vergi dampingi" ve "göç" konularında duyarlıdır.

"Sosyal damping"le kastedilen, diğer ülkelerdeki düşük işçilik maliyetleri nedeniyle ulusötesi şirketlerin üretim birimlerini bu ülkelere kaydırmasıdır.

"Vergi dampingi" ile kastedilen, ulusötesi şirketlerin yatırımlarını düşük vergi alan ülkelere kaydırmasıdır.

"Göç" sorunu ise, azgelişmiş ülkelere emperyalist ülkelere çeşitli yollarda gelen işçilerin, daha düşük ücretleri ve daha kötü çalışma koşullarını kabullenerek, genel düzeyi düşürmeleridir.

Herhangi bir uluslararası sendikal örgütün veya emperyalist ülke sendikal merkezinin gündeminin ön sıralarında bu üç konu durmaktadır. Yoksa ortada enternasyonalist dayanışma yoktur. Uluslararası sendikacılık hareketinin "enternasyonalist dayanışma" adı altında uyguladığı, çeşitli yerlere protesto mesajları ve delegasyonlar göndermekten ibarettir.

Emperyalist ülkelerin işçi sınıfları, kendi sermayedarlarına "sosyal ortak" demektedir ve bunu söylemekte haklıdır; çünkü gerçekten emperyalist sömürde ortaklardır. Bu olguya Engels'in

¹ Rosskam, E., **Winners or Losers? Liberalizing Public Services**, Cenevre, 2006

² Fabio Bertozzi ve Giuliano Bonoli, "Global Pension Liberalization: Challenges for Workers' Socio-Economic Security."

³ European Commission, **Employment in Europe – 2006**, Belçika, 2006, s.249.

dahice bir öngörüyle daha 1858 yılında verdiği ad, “burjuva proletarya”dır. Burjuva proleterler emperyalist burjuvazinin ortağı ve dostudur. Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin dostu ise, emperyalizmin baskısı ve sömürsünden yakınan sınıf ve tabakalarla ve insanlık onurunu koruyarak bağımsızlığı ve demokrasiyi savunan insanlardır. Emperyalist ülke devletleri ve burjuvazileri ise, dostlarının dostluklarını yitirmemek için, yaşanan bunalıma karşın, sosyal refah devletini büyük ölçüde korumaktadır.